„CELE TREI DIVE”...

(Costin Popa – 11 ianuarie 2012)

... a fost genericul sub care, în preajma Sărbătorilor Crăciunului, Sala Radio a găzduit întâlnirea în concert a unora dintre cele mai valoroase voci românești de operă care își desfășoară activitatea în străinătate (Leontina Văduva, Ruxandra Donose, Teodora Gheorghiu) dar care, iată, nu ezită să se dăruiască necondiționat publicului nostru prin apariții live pe podiumuri, nu numai în mijloace media. A fost finalul unui turneu național extraordinar desfășurat în perioada 17-23 decembrie pe ruta Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, în acompaniamentul cunoscutului și apreciatului pianist Horia Mihail.

Trei orașe în care artistele nu mai cântaseră din vremea studenției, așa încât publicul locului era însetat să le revadă, să le audă. După succesul repurtat nu cu multă vreme înainte prin circuitul „Pianul călător – pe urmele lui Franz Liszt” (același Horia Mihail în 12 orașe ale țării!), iată că organizatorii au recidivat în ideea de circuit național și bine au făcut. În afara Festivalului George Enescu, asemenea inițiative de concerte și recitaluri itinerante de calitate internațională reprezintă premiere și merită să fie perpetuate.

Desigur, eforturile au fost uriașe dar valoarea artiștilor și profesionalismul managementului au dus la succese de proporții. Săli arhipline, bilete epuizate cu mult timp înainte, solicitări de locuri „în plus”, într-un cuvânt, efervescența marilor evenimente. Este momentul să numesc merituoasa echipă organizatorică formată din Radio România Cultural (redactor șef Oltea Șerban-Pârâu) și firma Accendo, tandem care a polarizat șapte coproducători (posturi Radio-TV naționale și regionale), doi sponsori (JTI și Tarom), cinci susținători (Readers Cafe, Athénée Palace Hilton, Nissa, Cercul Militar Național la aniversarea a 135 de ani de existență, Sonja Handmade Jewellery), patru parteneri (Direcția Formații Muzicale Radio, Filarmonicile din Iași și Timișoara, Opera Maghiară din Cluj-Napoca) și șaisprezece parteneri media. O veritabilă desfășurare de forțe.

Dar performanța unică a stat în modul de promovare a concertelor, aplauzele revenind muzicologului Oltea Șerban-Pârâu, motorul mediatizării. A existat un website special (**www.celetreidive.ro**), comunicate de presă au inundat adresele electronice ale criticilor muzicali și jurnaliștilor, televiziunile au difuzat cu regularitate clipuri promoționale iar posturile de Radio, anunțuri. Într-adevăr, a fost o campanie insistentă, agresivă și rezultatele s-au văzut. Poate fi luată drept exemplu pentru acțiuni similare în teritoriul muzicii clasice și chiar la derularea stagiunilor curente ale instituțiilor de concerte și spectacole.

Strălucire și șarm

La București, serata s-a desfășurat sub bagheta sigură și eficace a lui Iurie Florea la pupitrul Orchestrei Naționale Radio, aflată într-o seară fastă, festivă. A probat-o prin energia „de show” cu care instrumentiștii au atacat uverturile „Cavaleria ușoară” și „Poet și țăran” de Franz von Suppé, ce au deschis cele două părți dedicate unor partituri de largă accesibilitate, așa cum stă bine unor zile sărbătorești.

Leontina Văduva are înscrise pe blazon însemnele nobiliare ale unei cariere prodigioase de soprană lirică în care strălucirea vocii, plierea stilistică, șarmul și dezinvoltura au fost atu-urile imbatabile ale unei captivante comunicări cu auditoriul. Așa a fost și acum în momente admirabile, aria „Pe cărarea dorului” din opereta „Ana Lugojana” de Filaret Barbu, barcarola din opera „Povestirile lui Hoffmann” de Offenbach (armonie deplină în compania Ruxandrei Donose) și duettino Contesa – Susanna din „Nunta lui Figaro” de Mozart, miniatură delicioasă în care replica a venit din partea Teodorei Gheorghiu.

Multe soprane aflate la zenit de carieră și nu numai au reflectat la Charlotte din „Werther” de Massenet, rol de mezzosoprană. A fost rândul Leontinei Văduva să ni-l apropie prin aria „Ces lettres!... Je vous écris de ma petite chambre”. Prin expresia artistei, prin mimică, priviri, gestică sugerată, atmosfera s-a creat încă din Preludiul instrumental străbătut de tânguirile viorilor. Muzica îi răscolea spiritul. Prin chipul Leontinei Văduva, prin palpitația-i lăuntrică, pluteam deja în universul Charlottei. Moment de artă. (Unul similar mă fascinase într-o înregistrare video a Mariei Callas de la un vechi concert hamburghez, desigur, în cu totul alt registru dramaturgic. Atunci, introducerea orchestrală a ariei „Tu che le vanità” din „Don Carlos” de Verdi, fusese trăită impresionant de La Divina…).

Sala Radio a fost apoi străbătută de emoționalitatea extremă exprimată prin glas de Leontina Văduva, într-o impecabilă limbă franceză, evocare în tente de durere mixate cu duioșie, cu aceeași strălucire, cu aceleași nuanțări rafinate… „Werther! Werther!” sau „O Charlotte!… tu frémiras!”

Panaș de diva

Întâlnirea cu Ruxandra Donose, artistă aflată pe mari culmi artistice este întotdeauna întrevederea cu măiestria venită din prețioase rezonanțe timbrale puse în serviciul inteligenței și culturii profunde, prin care mezzosoprana cu siluetă și panaș de divă dă surprinzătoare contururi personajelor interpretate. Ruxandra Donose gândește rolurile până în cele mai mici detalii și-și subsumează glasul redării sensurilor infinitesimale ale portretizărilor. Iată, celebra Habanera din „Carmen” de Bizet se depărtează de focul andaluz și vine ca din partea unei eroine delicate, plină de insinuări dulci, subtile, cu atât mai periculoasă în adresare și subtexte

Țintește mai adânc și mai tulburător decât temperamentul. Seducția este totală. O viziune ce servește ideal adevărata stilistică franceză, așa cum boarea de parfum de iasomie a exoticului duet Lakmé – Mallika („Lakmé” de Delibes) a inundat Sala Radio prin sonurile diafane, transparente, fluide ale Ruxandrei Donose, ale Teodorei Gheorghiu.

Piesa de rezistență a întregului concert a revenit mezzosopranei, prin rondo-ul Angelinei „Nacqui all’affanno… Non più mesta”, ultima pagină a operei „Cenușăreasa”. Pentru Ruxandra Donose, belcanto-ul rossinian este un teritoriu stăpânit la perfecțiune, fie că este vorba de cântul „spianato di grazia”, fie de cel „fiorito”. Frazele curg elegant, punctate de accentuări pline de farmec șăgalnic, legato-ul este exemplar, avalanșele coloraturilor se derulează spectaculos, abil, cu toată

infernala altitudine a țesăturii vocale compusă de maestrul de la Pesaro. Faimoasa notă de Si natural acut ce încheie aria a sunat glorios.

Grațios și suav

Înaltă ca o trestie, cu alură de silfidă, Teodora Gheorghiu cântă pur, cristalin, gingaş, grațios și suav. Poate că tempii prea relaxați ai dirijorului au dus-o spre o viziune mai discretă, mai placidă a cavatinei „Una voce poco fà" din „Bărbierul din Sevilla" de Rossini, adversă spiritului drăcos al Rosinei. Vocea tinerei nu dărâmă candelabrele dar este pătrunzătoare, penetrantă și se vede condusă frumos de către o artistă muzicală și excelent pregătită. Cu drăgălășenie și delicatețe expresivă a mai oferit o versiune intimistă a ariei Adelei din actul al III-lea al operetei „Liliacul" de Johann Strauss. Teodora Gheorghiu este o soprană ale cărei perspective de viitor sunt certe într-un repertoriu atent selectat, realizările de până acum pe scene, podiumuri de concert și în studiourile de înregistrări discografice reprezentând primele validări.

La final, cele trei artiste au interpretat un moment înălțător, „Cantique de Noël" de Adolphe Adam, în limba română.

Ca parte orchestrală, programul a mai cuprins Intermezzo din „Cavalleria rusticana" de Mascagni.

Teodora Gheorghiu, Leontina Văduva și Ruxandra Donose (foto Virgil Oprina)

De generații diferite, aflate pe diverse trepte de consacrare sau afirmare, Leontina Văduva, Ruxandra Donose și Teodora Gheorghiu au împlinit un trio în care s-a simțit colaborarea colegială, suflul prietenesc, dăruirea pentru artă. Nu cred că risc prea mult dacă, din aceste puncte de vedere, îl compar cu cel al faimoșilor Pavarotti – Domingo – Carreras.

În apropierea sărbătorii Nașterii Domnului, la Sala Radio a fost o seară a muzelor. Ce mi-aş mai fi dorit? Un concert mai lung, în care să se cânte, măcar ca bis, și „Meine Lippen Sie küssen so heiss" („Giuditta" de Lehár), și aria Susannei („Nunta lui Figaro"), și aria Salciei însoțită de Ave Maria („Otello" de Verdi), pagini înscrise în programul afișat pe website.